

Příprava učitele na vyučovací hodinu

V rámci vyučování je žák vystaven *výchovně vzdělávacímu procesu*. Na ten se musí učitel předem připravit. Východiskem jsou platné učební osnovy, které hovoří o učivu v obecné rovině. Konkrétnější vyjádření obsahuje tematický plán, kde je mj. zahrnuta i hodinová dotace pro jednotlivá témata, někdy i hlavní výukové cíle.

Opora v tematickém plánu je zásadní. Z něj vyplývá, že hodina není izolovanou jednotkou, ale částí určité lekce a tematického celku.

Jednotlivé kroky pro přípravu:

1. Didaktická analýza

Učitel analyzuje učivo příslušné hodiny, vyhledává podstatu výchovně vzdělávacího cíle.

Učitel určí:

- téma hodiny – nesmí být příliš široké (př. NE: Tvarosloví – slovesa X ANO: Časování sloves v čase přítomném oznamovacího způsobu);
- cíl hodiny – není totožný s tématem hodiny, nezaměňovat! Téma je prostředkem, jímž se uskutečňuje cíl;
- způsob realizace výuky – metody, postupy, formy práce, mezipředmětové a mezipředmětové vztahy, pomůcky, didaktická technika.

2. Stavba hodiny a její časové rozvržení

Učitel rozhodne podle typu hodiny o vhodném zařazení jejích strukturních částí:

- promyšlený úvod a motivace;
- aktivizace formou navázání nových poznatků na poznatky osvojené dříve → systematizace učiva (vytvoření systému znalostí ve vědomí žáků);
- příprava promyšlených otázek – důraz na otázky problémové, které vedou žáky k myšlenkové činnosti. Písemné zformulování otázek, které se týkají klíčových problémů v hodině;

Pozn. Mezi problémové úlohy patří např. při práci s textem či pracovním listem zadání typu a) doplňte neúplný text, b) vyhledejte chybu v textu, c) vyhledejte údaje, které do úlohy nepatří, c) vyberte správné řešení z nabízených možností aj.

Ve vyučovací hodině lze tedy např. promítnout text na interaktivní tabuli a položit žákům problémové otázky typu „Myslíte si, že v textu jsou nějaké chyby? Jaké? Proč?“

- promyšlený způsob upevnování nového učiva, opakování probraného učiva a jejich shrnutí na konci hodiny;
- příprava řešení jednotlivých cvičení, které budou do hodiny zařazeny;
- příprava aktivit navíc, pokud by žáci postupovali v hodině rychleji oproti předpokládanému časovému rozvržení;
- náplň domácího úkolu, instrukce k jeho vypracování.

3. Písemné zpracování přípravy

Rozsah písemného zpracování přípravy na hodinu je individuální, přizpůsobuje se potřebám a zkušenostem učitele. Vždy je třeba počítat s určitou mírou improvizace zohledňující aktuální situaci ve třídě. U příprav je vhodné sledovat jejich návaznost.